

ALBINA.

De două ori în săptămână: Joi-a și vineri-a; era când va pretinde înlocuirea materielor, va avea de trei săptămâni de patru ori în săptămână.

Titlu de prenumerațiune, pentru Austria:

1 an întregu 8 fl. v. a.
6 luni 4 fl. v. a.
3 luni 2 fl. v. a.

pentru România și străinătate:
1 an întregu 12 fl. v. a.
6 luni 6 fl. v. a.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti nostri, si de a dreptulu la Redactiune Stationgasse Nr. 1, unde sunt a se adresă si corespundintiele, ce privecu Redactiunea, administratiunea sau speditura; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuoncel si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde câte 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului câte 50 cr. pentru una data se antecipa.

Pesta, in 30 aug. n. 1873.

La padia, fratiloru din noulu comitatulu Severinului! Desteptati-ve de apurriu, si ve pregatiti de lupta, caci are periclu ve amenintia: guvernulu magiaru, dupa ce ve momi cu implinirea vointei vostre d'a forma unu comitatu propriu, numai pentru ca se ve puna la d'la dupa grumadiu si se tramiteti Dieta unu ablegatu guvernamentale, cum a conceputu deja planulu — in proiectulu de lege pentru arondarea municipalorlu, ca se ve incorpora la altu comitatu, din motivulu — precum dice spiratul „Pester Lloyd“ — ca noulu statu n'are destule poteri financiari si militari pentru sustinerea si administrarea sa!

Intr'adeveru, trebuie se admiramu stin'a politica a domniloru stepanitori astadi si preste totu viclen'a magiarulu intru insielarea si magiarisarea popularulu nemagiare.

Celu ce cugeta cumca mobilulu si tendinta principale a legii pentru nou'a partire topografica a comitatelor este regula regularea si imbunatatirea administratiunei publice, acel'a reu se inlata; caci suprem'a intentiune a legii este ascurarea prevalintiei nationale magiare in comitatele locuite acule elemente nemagiare, cu alte cuvinte: magiarisarea, supremulu idealu alu magiarulu. Celu ce se indoiesce despre aceasta, se va convinge, candu se va deapreptivulu proiectu de lege in si i vomu cunosce cuprinsulu intru care pan' acuma numai hiperoficialulu „Pester Lloyd“ si „Pesti Napló“ cunoscutu si carora, discutendu asu principialorlu si ideiloru de cari a d'ca condusu ministerulu de interne la cererea acestui opu alu seu, li scapa multe pe na, in privint'a carora guvernulu conserva cea mai stricta discretiune.

Astfelulu nemagiarulu si mai vertosu romani — caci noi suntemu cei mai numeroosi intre nationalitati — prin amintit'a sunt de nou atacati si amenintati cu nimicirea politica de catra domniul magiaru.

Desteptati-ve deci de timpuriu, fratiloru din Severiuu, caci voi sunteti cei mai si mai tare amenintati. Pregatiti-ve de lupta, de lupta legale si patriotica; tramiteti la Dieta unu barbatu adeveratu romanu si patriotu, carele nu pote s'ia altulu, de catu celu ce se pronunta neconditionatu pentru program'a partidei nationale.

Prin alegerea unui astfelu de barbatu salvati onorea nationala si demnitate matoritatea v'ostra politica; prin alegerea unui guvernamentulu veti convinge credintia contrariilor nostri, cumca in decursulu seclorulu, sub stepanirea austriace, ati devenitu o massa fora conștiinta politica si astfelu dresabila dupa v'aga voi'a loru!

Dreptulu si potere aveti: alegeți!

Serbiul lucra si nu glumescu. Pre mane, d'omineca in 31 aug. n. sunt chemati toti magarii si romanii din desfiintiatulu confiniu austriac. la o conferintia in Panciova, pentru a discuta la supra cestiunei participarii seu neconditionate la alagerile de ablegati dietali, ce se va face catu mai curendu, si in casulu daca se va decide participarea, se statorosca o program a in solidaritate cu romanii. La aceasta importante cestiune vomu reveni.

Daca este vr' unu romanu care pentru servitiale facute guvernului si pentru traditiunea nationala sale a fostu remuneratu, acela va Parintele eppu Otteanu. Dupa cum

scriu „Temesi Lapok“ Ssa este denumitu de episcopu pentru dieces'a gr. or. de Orade, un'a dintre cele mai bogate diecese ale bisericii catolice din Ungaria; era canonicii si alti venerabili preoti incaruntiti in servitiale pentru patria si biserica se preterescu fora nici unu picu de mustrare de consciintia. A peritu dreptatea din lume, caci lumea nu vre se pera, precum enunciasera strabunii nostri. —

Dlu ministru ungurescu de cultu si instructiune publica, prin rescriptulu seu din 19 aug. n. incunoscintia pe pre santia sa Parintele episcopu alu Caransebesiului Ioanu Popasu, ca pe presiedintele conistoriului metropolitanu, ca Maestatea sa imperatulu si regele s'a induratu a lua la cunoscintia convocarea Congresulu nationalu bisericescu gr. or. pe 26 aug. 6 sept. a. c. pentru alegerea de metropolitu.

Principele Carolu I. — precum se vede, in trecerea sa prin Austro-Ungaria spre Romania, a vrutu se dee facia numai cu jidovii; caci in Pesta nime nu scia despre fiintia sa aici, decatu jidovii dela „P. Ll.“ si numai dupa ce in d'ia Adormirei pre Curatei participala liturgia in biserica romana din Capitala, află publiculu ca Inalt'a sa este Domnulu Romaniei. Era trecendu pre langa Aradu, la curtea drumulu de feru a fostu intempinatu de aristocrati'a magiara si de unii ovrei, caci numai acestia sciusera despre calorit'a lui!

Din tote se vede, ca Domnulu Carolu e tare farmecat de straini si mai vertosu de jidovi; caci in Viena facu scumpe daruri unulu d. Posner, precum se dice in pretiu de 40000! Astefelu fiindu, nu ne miramu ca Inalt'a sa a grigitu, ca legea spiritoseloru din Romania se se modifice in favorea ovreilororu, cari prin beuturile falsificate au otravitu popularulu romanu din tiera, mai alesu pre celu agricole. Ba — precum cetimu in „Trompeta Carp.“ ei din adinsu otravescu beuturile pentru — pentru a omori si sterpi nemulu romanescu si a face apoi din tiera lui Stefanu tiera lui Israelu!

Daca Domnulu Carolu intr'adeveru va provoca cabinetulu seu ca se substerna Cameriloru modificarea legii despre spiritose, atunci densulu n' i pote lua catrafusele si se se duca acolo, de unde a venit; caci Romania se tiera libera nu pote si nu va se suferi pe tronulu seu unu domnitoriu ce s'a facutu ueelta — strainiloru. Era legislatoriu cei ce vor vota modificatiunea, se se numesca Camer'a — nu a Romaniei libere, ci a jidovimeii. —

Pesta, in 26 augustu n. 1873.

(Unu rasunetu la articululu „Sistem'a strainiloru d'a adormi pe Romani.“) Articululu din „Albina“, nr. 61, „Sistem'a strainiloru d'a adormi pe Romani“, e unu articulu care atatu in privint'a temei ce tracta, catu si in privint'a conceptiunei merita a fi cetitu in tota d'ia de intelegintii nostri romani, cari se amagescu cu promisiunile magiariloru, ca se tiena minte totudeuna, ca magiarii nici in timpurile mai grele in cari se afla tiera n'ostre, sub domni'a Turciloru, nu ne-au tinentu de mai buni, de catu se sangeramu in numele loru si pentru gloria loru, iutoema ca astadi. —

Asia dara magiarii mai antaiu tindu a ne adormi, er' dupa aceea a ne magiarisat?!

Individualitatea n'ostre ca Romani ei nu vreu s'o recunosca, ci ne impedeala orice miscare de progresu nationalu, ei pe Romani ii urescu din principiu, pre toti cari vreu se descepte popularulu, ei ii persecuta ca pe revolutionarii nationali.

Dupa siese ani, de candu domnescu dualismulu, acestea sunt faptele magiariloru facia de noi Romani; si totusi deakistii romani nu vedu, ori nu vre se veda, unde ne duce sistem'a de guvernare a magiariloru!

Intru adeveru destulu tempu a duratu blandeti'a n'ostre, si magiarii si-au facutu socotela pre calitatea ac'est'a a popularulu nostru.

Si ore pe ce basa s'au pusu magiarii cu sistem'a loru ucidentia pentru elementele nemagiare si ruinatia de tiera?

Pe credintia loru ca ei sunt invingatori, era noi cei invinsi!

Nu numai sistem'a loru ne arata ac'est'a, ci in facia ni-o spune magiarulu celu cu pinteni, precum intr'adeveru se si intempla mai de multe ori. —

Ei au uitatu de totu istoria, ei nu-si mai aducu a minte ca cu noi impreuna s'a curatitu tiera de turci; ca, ca cei mai aproape situati langa imperati'a turcului, noi am fostu si suntemu avangard'a intru aperarea tierii, si ca deci noi am sangeratu si sangeramu mai multu; au uitatu mai departe magiarii, ca noi in timpurile mai periculoase am sustinutu tronulu imperatiei si ca ostasii romani au fostu unii dintre cei mai bravi pe diferitele campuri de batai!

Faptele acestea nestergibile din istoria sunt documente scrise cu sange pentru egalitatea n'ostre cu magiarii.

Noi dara nu suntemu invinsi si magiarii nu sunt invingatori; noi dara avemu titliu de dreptu la egalitate, si de aceea avemu dreptulu a pretinde tote cate se cuvinu cetatieniloru platitori de dare si operatori de patria, era Ardellulu are dreptulu atatu pozitivu catu si naturale d'a ave Diet'a sa propria.

Romaniloru! Destulu ama servitu altor'a si mai vertosu magiariloru de instrumentu; se ne desteptamu si se incepem deci odata a ne lupta seriosu pentru drepturile n'ostre, si credintiosi in pre-luminatu nostru imperatu cum am fostu si pana acuma, se ceremu recunoscerea popularulu romanu de natiune, se ceremu tote securantiele ce ni competu pentru desvoltarea n'ostre pre acestu stravechiu pamentu alu nostru.

Loculu reclamarii si aperarii drepturiloru n'ostre ca cetatieni si ca romani se intielege ca este in prim'a linia Diet'a. Deputatii romani deci, daca vre se reclame si aperi drepturile n'ostre si nu vre ca se abusede de mandatulu loru, trebuie bine se se socotisca ca ce locu ocupa in Diet'a Ungariei, pentru ca — precum de atate ori s'a doveditu in ac'esta foia si precum cu totii scimu, intre partid'a stanga si drepta a magiariloru facia de noi romanii nu este nici cata diferentia, ambele tiutindu la magiarisarea n'ostre si a tuturoru elementelor nemagiare. Diferentia, ce essiste intre aceste doue partide este lucru familiaru in cas'a magiariloru.

Deputatii romani deci nu au locu nici in drept'a nici in stang'a, ci daca vre se fia romani buni si fideli mandantiloru loru ei trebuie se forme die o partida propria, partid'a nationala, dimpreuna cu deputatii celorlalte popora nemagiare.

Deci, deputatii nostri cari nu vre se insiele popularulu, si vre se-si salve onorea personale si demnitatea de reprezentanti ai popularulu, se se tiena cu trupu si sufletu de partid'a nationala. Astadi inca nu e pre tardiu de a intru in lupt'a pentru egalitatea n'ostre; in sesiunea viutoaria a Dietei se vor offeri multe ocațiuni

d'a combate ten dintiele de magiarisare si d'a apera interesele n'ostre si ale tie rei intregu.

Cu o partida ca ac'est'a, cu o partida nationala de celu pucinu 40—50 de barbati luminati si devotati dreptului eternu, magiarii vor ave multu de lucru; caci prin ac'esta partida ecilibrulu intre partidele magiare s'ar conturbu de totulu si magiarii s'ar mancá intre sine.

Asia-dara se ne unimu cu totii, si fora interese personali, ci cu abnegatiune de sine se luptamu pentru ajungere scopului santu, adeca: mantuirea natiunei romane si redicarea ei la naltimea ce i-a destinat'o Ddiu si parintii nostri.

Unu patriotu.

Sibiul, in 26 aug. n.

(La alagerile pentru congrasu.) Alagerile de deputati la congresulu ce se va tiena aci in 26 st. v. a. c. pentru alegerea noului metropolitu gr. or. romanu, s'au terminatu. Despre rezultatulu din provincia n'avemu inca sciri. Inse suntemu aplecati a crede, ca intielegintia n'ostre cea sanetosa din tota archidiecea 'si va fi implinitu chiamarea cu consciintiositate; speramu ca ac'est'a nu se va fi sedusu prin nime, anume printro clic carea in conventiueli decise persoanele de candidatu si agita pre sub ascusu pentru reesirea omeniloru sei. . .

Speramu deci ca intielegintia n'ostre va fi lucratu dupa convingerea sa propria.

Catu pentru noi aci, in jurulu centrului, nu potemu decatu se ne magulimu. Personele alese sunt de tota increderea. Dlu Romanu, directorele institutulu de creditu si economii „Albina“, e pre cunoscutu publiculu romanu pentru zelulu si activitatea sa, cum si in privint'a principialoru sale politice. Dsa fi alesu in cerculu I. alu Sibiului cu o maiortitate de 2100 voturi contra candidatulu Dr. G. Borcea, carele obtienu 1000 de voturi. Asemene nimerita este alegerea Dlui Dr. Racuciu in cerculu Salistei, unde reesi cu 2300 voturi contra dlui Maximu care capeta 770 voturi.

Alegerea susnumitorulu dd. aici la metropole, a facutu sange rece in venerabilulu conistoriu, care de locu nu se astepta la astefelu de resultat; acum se vor poté convinge si cinstiele loru, ca ce au facutu pana acuma, n'au facutu bine; aci potu vedé fructele semintiei semenate de dloru. Centrulu, ven. conistoriu, in care v'ati invertitu, totudeun'a v'a parasitu, pentru ce? Vetu sci D'vostre pre bine. Cu tote silintiele ce v'ati pusu si pe langa tote recomandariile facute, candidatii Dv. au cadiutu.

Ddiu cu noi!

De la societatea academica rom.

In 1. augustu 1873, deschidendu-se sesiunea anuale a societatii academice romane, s'a datu lectura reportulu delegatiunii societatii, in urmatorea cuprindere:

„Domniloru membri! Subsemnatii, membri ai delegatiunii, venimu cu onore a espune adunarii generale situatiunea de preste anu a societatii academice, cum si a-i da sema de lucrariile ce s'au inaintatu de la finele lui augustu 1872, pana la 1/13 augustu 1873, candu salutamu inaugurarea sesiunii ei a VIII.

Delegatiunea in anulu percursu a resolutu, in cerculu competintiei sale, afacerile de cari tractedia 130 de processe verbali, incheiate de ea, (dosarul nr. 1).

Din lucrariile acestoru 130 de processe verbali, vomu nota aci pe acelea, cari mai directu interessa atentiunea onor. societati, in prim'a sa siedinti'a din 1873, remanendu ca tote celelalte se fia obiectulu specialelor cercetari ale comisiuniloru adunarii.

I. S'au publicat ori, respective s'au improspetat publicatiunile de concursuri diverse, cu terminu parte pe anulu curentu 1873, parte pe 1874, dupa otaririle din timpu ale societati acadimice. Aceste concursuri in totalitate loru; fura urmatoarele:

1. Filologice, din fondulu Ev. Zappa:
 - a) Cea mai buna lucrare asupra formatiuni cuvintelor in limb'a romana, prin derivatiune si compusitiune. Terminulu concursului 1874. —
 - b) Sintax'a romana. (Totu fondulu Zappa). Terminulu concursului 15 iuliu 1873.
 - c) Premiulu Alessandru Ionu I, traducere de Belle civili cu anesse: de bello Alexandrino, Africano et Hispaniensi. Terminulu 15 iuliu 1873.
 - d) Premiulu Evang. Zappa: Traducere din Cicerone: Philipica II. — cap. XX inclusivu. — Titu Liviu: Cartea XX — cap. XVI inclusivu. — Salustiu: Jugurtha — pana la cap. XXIII inclusivu. — Plutarchu: Tiberiu Grachu intregu. — Dionisie Alicarnasu: Cartea II. — cap. XVI inclusivu. — Polibiu: Cartea I. — cap. XII inclusivu. — Dionu Cassiu: Cartea 56 — cap. 30 inclusivu. — Terminulu concursului 15 iuliu 1873. —

2. Istoria.
 - a) Despre petrecerea romanilor in Dacia pana in seclulu XII. Terminulu 1874.
 - b) Fondulu Odobescu: Despre Dacia etc. Terminulu 1873. 15 iuliu.
3. Sciintifice:
 - a) Descrierea agricole si economica a unui judetiu. Terminulu 1 augustu 1873.
 - b) Flor'a unui judetiu. Terminulu 15 iuliu 1873.
 - c) Studiulu apelor minerali din 10 isvove. Terminulu 1 aug. 1873.
 - d) Studiulu geologicu alu unui judetiu. Terminulu 1 augustu 1873.

Aceste diverse concursuri s'au publicatu la timpu d loru membri, in principalele foi publici din tierile romane, caroru foi le aducemu la acesta ocaziune multumiri sincere pentru binevoitoriulu loru concursu.

Pana la timpul otaritu prin publicatiunile concursurilor din 1873, au intratu la secretariatulu societati acadimice urmatoarele manuscripte:

„Non solum armatis, sed interdum etiam otiosis, minabantur (Pompeiani,) nec quid quisque pensisset, sed ubi fuisset cogitandum esse dicebant.”

b) Manuscrisulu (din 6 brosiuri) — de Bello civili — cu motto: „Haec nova sit ratio vincendi, et: misericordia et liberalitate nos muniamus.”

c) Manuscrisulu — traducere din Titu Liviu cu motto: „Varia vitae commutabileque est ratio, vaga volubisque fortuna.”

d) Manuscrisulu, din Salustiu, cu motto: „Parva sunt foris arma, nisi est consilium domi.”

e) Manus. din Salustiu, cu motto: „Facta dictis sunt exaequenda.”

Pe langa aceste manuscripte de concursu delegatiunea a mai primitu unu tratatu de geologia, de la d. Nicolae Popu, professoru in Naseudu, cu rogamintea d'a-lu consura onor. societate.

D. Dr. Cihac, noulu nostru membru onorariu, inca ni-a anuciatu unu elaboratu sciintificu de competiti'a sectiunii de sc. naturalu; acest'a inca n'a fostu primitu.

Revonindu la manuscriptele cari au intratu ca rezultatu alu concursurilor publicate, delegatiunea se crede a atrage atentiuinea matura a societati asupra faptului, nu fara semnificatiune, ca nu numai n'a s'a primitu nici unu singuru manuscriptu pentru nnele concursuri (ca celu filologice, sintassa si celu istoricu din fondulu Odobescu, ori ca cele sciintifice in genere,) dar' chiaru si pentru traduceri de autori latini, abia au incursu 5 manuscripte!

La sesiunea trecuta amu avutu 16 concurenti; de asta data avemu abia 5. Candu cugetamu catu de pucine pagine de traducere se cerura pentru concursurile in cestiune, ca conditiune pentru traducerea intregrulu autoru, si candu nu ignoramu cati barbati latinisti capabili avemu, nu este locu de a ne intreba cu intristare despre caus'a acestei pucine partesiri a loru la luptele literarie Asia de salutarie deschise in fine si la noi, gratia nemuritorilor donatori ai societati acadimice? Nu putemu atribui lips'a de concurenti la starea de cultura a natiunii, aiurea si alt'a trebuie se fia caus'a. Onor. societate acadimica si va porta atentiuinea, credemu, asupra acestei cestiuni.

II. D. A. Papiu, colegulu nostru, a continuatu lucrarea cu care a fostu insarcinatu de d-vost'ra relativa la Cantemiresci. Delegatiunea pe de una parte a furnit d-lui Papiu chartia necesaria pentru imprimarea traductiunii romane: Descriptio Moldaviae, si pe de alta parte a medlocitu aducerea din Russia a manuscriptelor Cantemiriane. Avemu de a multumi cu recunoscintia guvernulu M. S. imperatoriulu rasiloru si agentulu seu diplomaticu din Bucuresti, d. Zinoviev, pentru bun'a vointia si grabirea de a ne pune la dispositiune acele manuscripte. Sosise in luna trecuta, in numeru de 9 bucati, ele stau la cancelari'a onor. consulatu, adastandu otarirea d-vost'ra in privint'a a prescrierii ori a traducerii coloru cari sunt in limb'a rusesca. Dintre aceste din urma sunt ale princip. Antiohu traduse in versuri albe de repausatulu C. Negruzzi si A. Donici. Ca semnu: anticipativu de gratitudine

pentru gratiosele comunicari de manuscripte din Moscua si Petersburg, delegatiunea a tramisu 20 esemplare din editiunea Descrip. Mold. guvernulu imperiale rusescu pentru a se impartii la bibliotecele imperiului. Acesta mica ofranda a fostu primita cu multumiri.

III. Delegatiunea, conformandu se decisiunii dvost'ra, a facutu prin diare (octomb. 1872), catu mai cunoscute regulamentele diverse ale societati, spre a inlesni publiculu cunoscint'a lucrarilor si atributiunilor ei. La timpu s'au vestitu si escelent'a mesura din 1872 a infiiintarii comisiunilor permanente ale diverselor sectiunii din societate. Delegatiunea nu este in positiune inse d'a comunica dvost'ra resumetu de lucrarile ce aceste sectiuni au potutu inainta in anulu precursu.

IV. Inca din octomb' 1872 delegatiunea a invitatu formalu pe toti d'ni membri cari au a-si facu discursurile de intrare in societate se binevoiesca a le inainta delegatiunii cu 2 lune inainte de augustu, ca si ea se le comunice dloru membri insarcinati a raspunde spre a ave timpu de a-si pregati acele respunsuri, delegatiunea inse n'a primitu nici unu respunsu de asemenea natura. Colegulu nostru si presedinte d. N. Cretulescu s'a scusat' la delegatiune, arastandu imposibilitatea in care este in acestu anu d'a face discursulu seu din caus'a ocupatiunilor esigonte ale positiunii sale politice.

V. Atatu interesulu materialu, catu si mai alesu in celu moralu alu societati, delegatiunea a gasitu cu cale a face deposite de operele ce societatea a publicatu, in principalele centuri europene. Ea are multumirea a anuci, dvost'ra, cu tota inlesnirea:

- La Viena, la librari'a Geroldu.
- „ Parisu, la librariile Frank, Durand, Auguste et Perdonne, Laurel si Dumoulin.
 - „ Lonora, Henri Sotheran.
 - „ Madrid, Bailly-Bailliere.
 - „ Berlin, Ascher.
 - „ Petersburg, Isaacoff, si
 - „ Lisabana — (Proc. verbale din 25 octombre).

Gratia infiiintarii librarielor depositeorie ale societati, sectiunile ei vor pote urmari, si mai cu pucine spese si mai rapede, operele ce ar dori se si-le procure in cursulu anului.

VI. Biblioteca societati, suntemu ferici a anuci, ca a dobanditu in 1872 — 1873 unu sporu forte considerabile de circa 400 volume, si numai prin daru. Nu potemu a nu cita aci pe cei mai insemnati donatori. Acestia sunt laudatii domni Paulu Vela din Oradea-mare (26 volume intre cari parte din Fejer, 14 volume) 78 volume

de tota insemnatatea oferite de colonelulu Asaki din biblioteca si operele proprie ale nemuritoriulu seu parinte G. Asaki; 93 volume de la imprimeri'a statului; 50 volume, frumoasu daru de la vechi'a libraria a scol'loru din Iassi, a d-lui Petrini; 20 volume de la d. V. A. Urechia, de la care s'a mai primitu si mai multe documente vechi s autografe; 50 volume pretiose dela d-nulu generalu I. Adrianu.

Se nu uitamu a inregistra cu multumire operele istorice si de archiologia oferite bibliotecei nostre de membrii sei onorati: d-nii Capelini (Boloniu) D. A. Cihacu, Baillaud, Frohner, D'Avril, etc.

Mai multe redactiuni itica au oferitu societati acadimice cate unu esemplariu din foile loru; delegatiunea le-a adusu multumiri.

Pucine sunt cartile ce s'a procuratu prin cumperare din banii societati. Ele se reducu la 18 volume.

Caus'a este, ca delegatiunea a timentu se nu faca comande de catu dupa cererile sectiunilor respective ale societati. Listu de cartile de comandatu s'a primitu in iuniu de la sectiunea filologica si comand'a s'a si facutu la librari'a Gerold din Viena. Totu de odata din fondulu donatu de D. Odobescu se urnarescu prin diverse librari cartile de antiquaru, din notiti'a d-sale bibliografica despe Dacia.

VII. Catalogulu de anticitati din museu, cu care d-nii membri Odobescu si Urechia au fostu insarcinati, nu s'a facutu din cauza, ca cele mai insemnate piese din museu au fostu duse la Viena pentru espositiune.

Comisiunea lessicografica a ajunsu cu imprimarea dictionariulu la lit. F., in cele 40 cole de tipariu, in care se spera se incapa pana la lit. L., dupa concursulu din 1872. Din Glossariu n'a mai aparutu nici unu fasciculu.

Conformu decisiunii adunarii delegatiunea a provocatu pe d-nii membri cari au primitu a conlucra la dictionariu, se grabitu ca a tramite manuscriptele d-loru (octomb' 1872.) (Finea va urma.)

Regulamentu de procedere

pentru epitropi'a prov. a fondurilor comune bisericesti si scolare ale dieceselor romane gror. de Aradu si Caransebesiu.

(Fine.)
17. Fiindu membrulu epitropiei Iulianu Ianculescu destinat' prin Sinodulu eparchi'alu de Caransebesiu, ca se tiena a treia chesti' dela casa de feru a fondurilor romane, totu densulu se insarcina cu oficiulu de controlu a cassei si a manipulatiunei intregu, avendu d in timpu in timpu, celu multa la doue luni

FOISIORA.

Despre caus'a pathogenetica a mai multoru morbi epidemici si una scitita despre colera.

(Fine.)

Prin descompunerea globulilor coloru rosii a sangelui se deslega si chlornatriulu, adeca: Sarea din compunerile ei cu acesti globuli si se desl'ra prin defecatiunile seu seursurile, (Diarrhoe,) cele frecvente. Avendu insa chlornatriulu seu sarea, destinatiunea de a ajuta desiertarea seu eliminarea substantiei urice din sange, acesta eliminare fiindu acum impedeata prea, (Harnstoff) se aduna si, se gramadesce acuma in sange, si din caus'a fermentatiunei si a descompunerii sangelui ea se despicu in doue atome a amoniacului carbonicu, care se afla in dejetele morbosiloru de colera, pre candu din contra urea lipseste in acestea cu totul.

Lipsindu ozonulu in sange, nici substantia carbonului nu se pote oxyda seu arde, ca se se, prefaca in acidulu carbonicu, carele apoi se eliminia prin respiratiune, — deci si acesta substantia a carbonului se aduna acuma in sange.

De aceea vedemu ca mai numai unatertialtata a gazului acidului carbonicu se eliminia prin respiratiune, si din caus'a acest'a si temperatura trupului e forte scadiuta, si morbosii de colera multu se plangu de unu

frigu, carele cuprinde mai cu sema manele si picioarele.

Multiunea gazului a acidului carbonicu ne servesc deci de unu indice mesurariu, — de pre care potemu noi cunose intensitatea morbulu, fiindu ca esperint'a ni a invetiatu, ca numai acelu morbosu de colera pote conta si spera la insanetosiare, carele inspira celu pucinu 3 procente de oxygenu, si espira celu pucinu 2 pana 3 procente de gazu a acidului carbonicu! —

Se aruncamu una scurta privire si asupra fenomenelor morbose din tractulu intestinalu, adeca din matie la colera.

Acestea organe prin fermentatiunea suscitata de acestea vegetabile parasitice se despice de stratulu epithelialu, si celulele epithelialu se afla impresurate si destruite de catre celulele micrococculu, formandu acestu catens mai mici seu mai mari de mycotricie.

Din esperintia insa scimu cumca unu matiu numai pana atunci e in stare a tienie unu fluidu in sine, pana candu stratulu lui epithelialu este intactu, — indata ce se despice de acest'a, fluidulu se scurge prin elu, si de aici ne potemu explica seursurile cele profuse si frecvente, (Diarrhoe,) precum la colera, asia si la disenteria, la langore, (tifusu,) precum si la carbunculu contagiosu, (dalacu,) si la mai multe soiuri de diarrhoe, mai cu sema la cea infantila.

Efectulu activitatiei acestoru organismu demonice este deci destruirea globulilor

coloru din sange, carii contienu totu materialulu spre nutritiunea trupului, — mai incolo adunarea producturilor provenite din acesta destruire in sange, precum si perderea unei multimi forte mare de apa prin seursurile cele profuse si frecvente. (Diarrhoe.)

Aceste efecte ni explica tote simptomele morbose in diferitele stadiuri a colerei, precum si a celor morbi, carii urmiedia dupa stadiulu colericu.

Acestia morbi, carii adese-ori urmiedia dupa stadiulu colericu, sunt typhoidulu colericu, diphteritis a membranei mucose a matieloru, macule rosii pe pele, (exanthema colericum,) inflamatiunea ghinduroi parotice, (parotitis,) adeca a ghindurei salivale de langa, urechia.

Uni din acestia morbi se vedu insa a fi causati prin una alta varietate a vegetabilei numite urocystis oryzae, pentru ca din cercetarile si cultivarile cele ingenioase a roniutulu botanicu Hallier scimu, cumca vegetabilele parasitice sunt supuse la mai multe metamorfose, carii aterna de la substratulu din care si tragu ele nutrimentulu. —

Cumca caus'a pathogenetica a colerei este intr'adeveru una vegetabila parasitica, s'au verificatu eclatantminte prin succesulu celu stralucitu a medilocoloru curative, carii le-au intrebuintiatu profesorele Botkin din Berlinu in contra colerei, candu acest'a grassa ia anulu 1866 forte tare in tota Germania.

Intre acestea medicamente antiaulu

locu lu ocupa chininulu seu sarea de China cum lu numescu Romanii transcarpatini.

Dupa acest'a vine susamintitu carbolicu; acest'a se pote da impreunatu cu chininulu.

Prin folosirea chininulu in epidomia cea mare din anulu 1866 profesorulu Botkin i-a muritu numai 19 de procente, candu accu medici, carii n'au folositu acestu medicamentu au veditu murindu-le de cholera 50 si 70 de procente a morbosiloru.

Chininulu trebuie se se doe in dose, cari se nu fia mai mici de 5 grane, si de acestea dose a 5 grane trebuiescu date 3 si 4 pe dia, er deca s'ar versa seu vomá, atunci trebuiescu chininulu prin injeptiuni cu una prosca, spre acestu scopu de Pravatz constructa, — sub pele aplicata, si atunci se se folosesca pentru injeptiuni urmat'ria solutiune, si a nume:

id: din chininulu muriaticu doue-diece de grane; acidulu muriaticu dilutu dice picaturi; apa destilata cinci scrupuli, (100 picaturi.)

Din acesta solutiune se se facu injeptiuni sub pele, si a nume se se injeptiedie 15 picaturi la fie-care ora.

Afora de susnumitele pravuri, din carii ficcare trebuie se contiena 5 grane de chinin se potu intrebuintia cu forte bunu succesu, mai cu sema pentru muieri, copii si persone mai debilo si gingasie urmat'riele picaturi, cari ar fi d' doritu, ca se nu lipsesca din nici una casa, mai cu sema pe timpul, candu frigurile intermitente seu colera grassa epidu

Adi in ziua de „Santa Maria mare”, (adormirea Precuratei,) avuram un iubit ospe pre neasceptate: **Domnitorita Romaniei Carol I.** in returnare de la Viena — spre Bucuresti, — a sositu incognito cu trenul separat si a petrecutu câte va ore — in societate de Maria Sa Domn'a si generala adjutanti la gara, era cu trenul separat a placat spre Brasov.

Notabilitatile si aristocrati'a magiara firesce avasata, 'lu intimpla pre M. Sa cu ovatiuni, dar Romanii numai dupa plecarea inaltului ospe intielesera, ca a fosta aicia, prin urmare nu-lu potura bineventat.

— P. —

Impartasiri prescurtate.

Intre restantiele nostre mai gasiram urmatoarele:

De la dl preotu *Dionis. Popovicu* din Tincova in Carasi, cu datulu 23 aprilie s.c. unu felu de reflexiuni la cele publicate in nrulu 26 alu Albinei de „unu membru extern” in obiectulu eschidere din societatea de lectura romana din Caransebesiu a domniloru *Ionasiu si Damaschinu*.

Dlu Redactore a tenuity ca acesta causa s'ar poté considerá de compusa prin eveniminte si a insemnatu pre reflexiunile parintelui *Dionisiu* ca — „numai in casu de ar cuprinde v'o rectificacare personale se publico in estrasu,” cu atatu mai vertosu, caci scrierea este forte defectuosa, casi candu ar fi desceris'o unulu, carele n'o pricepia.

Deci numai pentru ca se nu ni se impuete ca am trecut cu tacerea argumintele domniei sale, luam notitia de ele in esentialu.

Dsa respinge insinuatia: ca: preotimea si anume ca unii membri preotiesci, intre cari s'ar scriitoriulu, si inca indemnati de mana lunga, s'ar fi infaciatu si ar fi decisu cu votulu loru ceea eschidere; d'alta parte pretinde ca, chiar amici de ai celor doi domni eschisi, intre cari principalminte d. *N. Posta si I. Achimescu* — au facutu posibilu eschiderea.

Dsa, scrii toriulu fostu invitatu la sedintia — prin presidiulu societati in scriu, cu patru zile nainte de sedintia si numai ca vedutu ca — de ce se lucra si — ca se sari se redica din tote partile in contra celor doi domni, forca ca unulu dintre cei poste 30 de membri presinti se vré intru prinde a-i apera.

Astfelu spune DSA istoria eschidere, si nu admite, ca din careva parte clericale s'ar fi urditu vr'o intriga seu vr'unu complotu contra celor doi domni. Si atata este, ce noi ne-am semtitu indetoriti de a publicaca o justa rectificacare din partea dlui preotu *Dionisiu Popovicu*.

sidialmente; ér deca votulu jurisconsultului este pentru acordarea seu respingerea cererei propune actulu spre decidere celei mai de aproape sedintie ordenarie a Epitropiei.

33. Deca unu imprumutu nu se acorda, actele se tramitu ceretoriulu cu decisu negativu.

34. Deca o cerero de imprumutu se afla a se incuviinta, numai de catu se inascintiedia ceretoriulu, tramitindu-i se o blancheta de obligatiune pe langa informatiunea necesaria despre cum are se fie aceea implinita, subscrisa si legalisata judecialmente, cum se fie intabulata si apoi retransmis la Epitropia pe langa nou estrasu din cartea funduala, cu intabulatiunea efectuata.

35. Si acesta substernere indata dupa sosire se manipulea si se comunica jurisconsultului intocmai dupa dispusetiunile de mai susu din §§ 30 si 31, ér urmandu opiniunea jurisconsultului, daca aceea este neconditionala favorabila, si si presiedintele o afla deplinu intemeiata, acest'a de locu dispune eliberarea baniloru prin cassariu; ér deca seu jurisconsultulu seu presiedintele din veri ce punctu de vedere ar dificultá actulu, acel'a se va substerne la cea mai de aproape sedintia ordenaria, si se va urma mai de parte dupa concludulu acesteia.

36. Imprumuturile se dau cu dreptulu de edicore de trei lune inainte, cu camete de 8% solvinde totu pe diumetate de anu nainte, si pentru spele administratiunii si manipulationsi cu unu adausu dela capitale pana la 5000 fl. de 1%, dela 5000 pan' la 20000 fl. de 3/4%, ér dela capitale peste 20000 fl. de 2/4 procente; in fine pentru asecurarea daunei ce s'ar poté causa prin nesolvire mai indelungata si procesu, si era daun'a prin ipoteca comuna n'ar fi acoperita cu prioritatea capitalulu — inca pe langa o cautivune stipulabila si intabulabila — dupa capitale pana la 1000 fl. de 20%, dela 1000 pana la 5000 fl. de 15%, dela 5000—10000 fl. de 10% si dela 10000 incolo de 5%.

37. Rspundera punctuala la terminu a camelorlu trebuie intetita cu rigore, din care cauza in obligatiuni se va stipula, ca prin nerespundera unei rate la terminu, capitalulu se considera de edisu; pe langa acesta se va stipula, ca interesele neplatite la terminu, indata se se considere de capitalu, dupa cari pana la diu'a responderii se se compute procente si adausu deobligatu la capitalu.

38. Cestiunile neprovedute in acestu regulament, Epitropia le va regula dupa analogia dupa cum se afla ele deslegate seu se practica la alte intisute de acesta natura si presidiulu le va tienne in evidintia in cruce carti anume, de unde le va substerne celei mai de aproape adunari plenari pentru aprobare seu regulare ulterioara.

Datu din sedintia constituanta, tenuity in Aradu, la 27 iuliu 1873.

Procopiu Ivacicoviciu m. p.

Episcopulu Aradului presiedinte.

Ioanu Moldovanu m. p.

membru, ca notariu ad hoc.

valorei estimatiunale a averei oferite de ipoteka.

29. Numai in casuri de avere invederatu forte si durabilu segura, si pe langa intabulare la primulu locu, se potu concede imprumuturi si pana la diumetate, a valorei estimatiunali.

30. Cererile de imprumuturi ipotecari, scrise in limba romana, au se fia adresate catra Epitropia fonduriloru bisericesci si scolari comune ale Eparchieloru romane gr. or din Ungaria; in Aradu curtea episcopala, si atari cereri vor avé a fi instruite cu:

a) Estrasu din cartea funduala a averei ce se oferé de ipoteka.

b) instrumentu de estimatiune; acestu instrumentu in comunitatile satesci se pote face de antistia comunale, cu convocarea la juramentulu membriloru ei, sub sigilulu comunale, pe langa acest'a avendu acel'a a fi intaritu, dupa cugetu curatu, prin parochulu concerninte, cu sigilulu bisericeii, si de asemenea prin invetiatiuri confesionalu, unde suntu mai multi, prin celu de clas'a mai nalta, ér in lips'a de invetiatiuri confesionalu, prin epitropulu bisericeii; — in orasie si specialmente acolo unde se afla scaunulu judecialu in locu, si ori unde se aréta necesitatea de pretiure prin barbati de specialitate, instrumentulu estimatiunale va trebui facutu judecialmente.

c) boleto de dare directa, autentica ta prin oficiulu de contributiune;

d) la averi mai mari, estrasu din foia catastrului de venitu;

e) in casuri candu ipoteka se oferé in case seu alte edificia si intravilane, adeverintia demna de crediamentu despre venitul anualu dupa acelea.

f) de asemenea pentru edificia adeverintia despre asecurarea loru contra focului si cu deobligamentu de asecurare necurmata pre catu tempu va tienne ipoteka.

30. Presidulu indata ce a intratu atare cerere, dupa ce aceea va fi introdusa in protocolulu de Esibite alu Epitropiei, si i se va fi datu numerulu acestu protocolu, va faoe a se introduce intr'o carte de primire (Ternion,) a jurisconsultului, sub numerulu curiute alu acestei carti, si cu alu protocolulu de Esibite, si o tramite de locu jurisconsultului, carele in rubricela concerninti adeveresce diu'a si tempulu primirei cu subscieroa sa.

31. Celu multu in trei zile, jurisconsultulu are a censura actulu si cererea cu tote adaulele si a le returna presidiulu pra langa opiniunea sa in scrisu, scurta si precisa.

32. Presidiulu deca dupa opiniunea jurisconsultului este a se face vr'o intregire necesaria, dispune acest'a numai de catu pre-

color'a si frigurile intermitente, carii au mai multe varietati, precum si frigurile remitente si nervose, (tifose si tifoide,) au mai multe simptome, carii forte tare semena la olalta. (Symptomata similia.)

Jesuitii spaffioli din America tropica inca in secolulu alu 17. informati fiindu ei de la invetiati locuitori indigeni, au intrebuintiatu scortia anui arbore, care are mai multe varietati, precum: Cinchona scrobiculata, nitida, glandulifera etc. si formedia p'duri forte mari pe catenele muntloru celor nalti a Cordilere peruani, care scortia apoi pisandu-se si ferbendu-se cu apa au fostu mai multu de doi secli sub numele de *pulberea Iusitloru*, (Pulvis Jesuitarum,) medicamentulu celu mai puternic in contra friguriloru intermitente, de care morbu patimendu si regele Franceii Ludovicu a XIV. cu una suma de mai multe mii de Louisdori a rescumperatu acestu medicamentu valorosu de la Jesuiti, carii lu pastrau ca unu arcanu.

La inceputulu seclului nostru au succese la doi chemici renumiti francesi a scote din scortia acest'a alkaloidulu asia numitu chininu seu chininulu.

Cumca intr'adeveru chininulu e unu medicamentu forte puternicu in contra mai multoru morbi causati prin vegetabile parasitice microscopice se vede lamuritu din experimintele cele ingenioase a renumitulu botanicu Hallier, caci luandu acest'a *1 drachma, adeca: unu patraviu de lotu de carne prosu-peta, 2 grane de chininu, 1 drachma de apa,*

2 drachme de scorbu de amyllum, (intariata,) si 20 de picaturi din dejepetele, (balega,) cele subtiri a unui morbosu de colera, si bagandu elu tote acestea ingredientii intr'o retorta, care apoi tienne 5 zile in una temperatura de 35 de graduri Réaumur, a aflatu ca carnea nu numai ca n'a putreditu, fora ca ea este intacta si virtuosa, ér grautiele amyllumu nu suntu in schimbate, fora numai s'au adunatu cate 10—12 la olalta, si cumca lipseseo nu numai putredinea, ci si ori-ce soi de mucidiala; -- candu din contra, deca a bagatu susamintitul profesorulu in locu de chininu, opium, atunci deschidindu elu retorta i s'a infatiosiatu cea mai completa putredine; vegetabile parasitice, asia numite *micrococci*, precum si *descompuneri chimice se poteau vedé.* --

De aici se esplia si mortalitatea cea mare de 70 de procente la colera, deca se intrebuintiedia in locu de chininu alte medicamente, precum este opiulu si preparatele lui, care pana acum au fostu usitate cu una predilectiune forte mare in contra colerei.

Prin experimintele ingeniosulu Hallier s'a descoperitu si constatatu, cumca acidulu carbolicu numitu si phenylicu inca e in staro ca si chininulu de a nimici poterea vegetativa a acestoru demoni parasitici, si recomanda densulu urmatoarele substantie nu numai a se folosi interne ca medicamente, dar si pentru desinfectionarea localeloru, care suntu suspecte pentru nesalubritatea loru.

Acestea substantie suntu: 1. Chameleo-

nulu mineralu seu cu numele lui celu chemicu — scientificu: Kali hypermanganicum; 2. Vitriolulu ferulu seu cu numele lui scientificu: Ferulu oxydulatu sulphuricu; 3. Tinctura seu mai bine diasu: Solutiunea arsenicala Fowleriana; 4. Acidulu tannicu seu quercitanicu, facutu din scortia gorunulu seu stejarului; 5. Alcoolulu rectificatissimu; 6. Vinarsulu seu rachiulu, care inse trebuie se contiena 60 procente de alcoolu; 7. Vinulu vechiu rusiu seu negru; 8. Chloralhydratu, care in timpulu mai nou se folosesce forte adese-ori cu unu succesu stralucitu.

Acesta substantia se tienne de clasa aetheriloru compuse, contiene 3 atome de chloru, 2 de carbune, 1 de hidrogenu, si 1 de oxygenu, si se intrebuintiedie pentru insusitile ei sedative si hypnotice, adeca amotitorib, precum si antiputride.

Una alta substantia, care s'a recomendatu este *Ozonulu*.

Despre acest'a am amintitu mai nainte ca elu este una substantia alotropica a oxygenului; 'lu potemu produce prin machina electrica, si si prin alte mediloe prefacandu noi atomele seu moleculele cele thermice a oxygenulu in molecule electrice.

Despre Ozonu voiu vorbi cu alta oca siune mai pre largu.

Saliste, in diu'a s. Profetu. Ilie.

Dr. Basiliu Pascu, m. p.

c. r. medicu de regimentu in pensiu.

